

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

František Gellner a jeho dílo – analýza básní

Mgr. Eva Mužná

**Výukový materiál zpracován v rámci projektu
EU peníze školám**

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Eva Mužná.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro
vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických
pracovníků (NÚV).

Registrační číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0229
Šablona:	III/2
Č. materiálu:	VY_32_INOVACE_151
Datum vytvoření:	28. 7. 2013
Ročník:	3.
Předmět:	Český jazyk a literatura
Vzdělávací oblast:	Jazyková
Tematická oblast:	Česká literatura přelomu 19. a 20. století
Anotace:	Žákyně a žáci se prostřednictvím analýzy ukázek básní Františka Gellnera seznámí s jeho dílem a autorským stylem

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Eva Mužná.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Nic vyčítat ti nechci, moje milá (Radosti života)

Nic vyčítat ti nechci, moje milá,
vždyť konečně jsem zrovna takový
jak spřež ta, jež tvé srdce otrávila,
spřež mužů řádných dobré výchovy.

Mé mládí ještě dnes mne ve snu straší,
ta pustá léta smutná k **zoufání!**
Snesla se starost těžce k střeše naší,
já poslouchal jsem její **skuhrání.**

Pln touhy srdce na stožár jsem přibil.
Však nikdo nešel. Sám jsem smutný žil.
Já v mládí chorobně až citlivý byl,
a kdo šel kolem, ten mne ponížil.

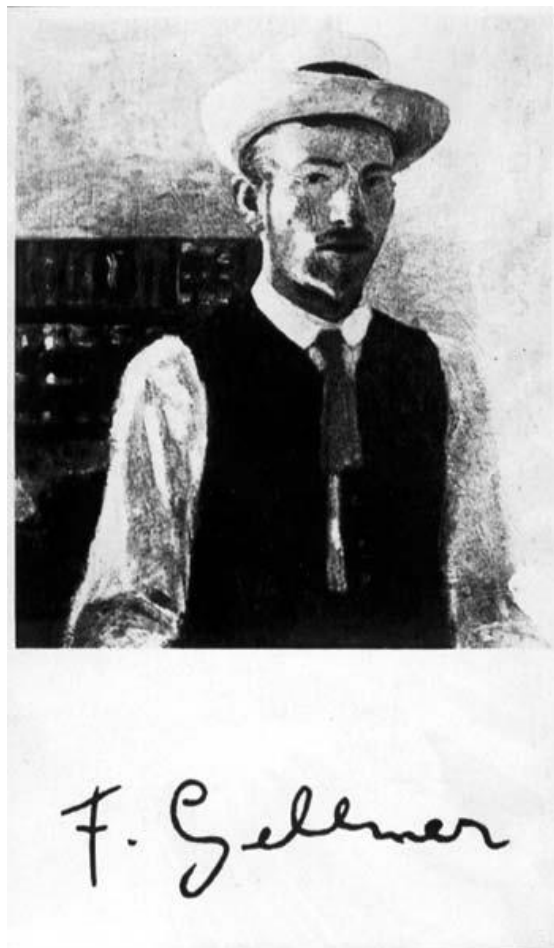
A zhostejněl jsem pokročilým věkem,
poslouchat přestal, kde kdo naříká.
A zesílil jsem hořkým vzdoru mlékem,
svět odsoudil jsem smíchem **cynika.**

Zoufalých moudrost světa užiti je.
Chtěl jsem být bleskem vášni zasažen.
Požitků ze všech žena největší je.
V sny zahřměla mi nahá krása žen.

Vzpomínám často na ty vzněty **klamné,**
jež umíraly v prvním světle dne.
Že dobrou vzpomínku by měla na mne,
říc' nemohu z žen ani o jedné.

Mé srdce zchudlo u holek a piva.
Dnes teskně v sluch tvůj moje slovo zní,
nešťastná holko, výčitko má živá,
má bledá láska tuberkulózní.

Můj život bez tebe je k smrti **pustý,**
a v lásku nevěřím, jež uzdraví.
Však aspoň krev, jež řine se ti ústy,
v přilnutí dlouhém ret můj zastaví.

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d4/Gellner.jpg?uselang=cs>

- ❖ interpretovat obsah básně
- ❖ na základě básně charakterizovat osobnost autora
- ❖ analyzovat básnickovy city a postoj k lásce
- ❖ vysvětlit podtržené výrazy

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Eva Mužná.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Perspektiva (Po nás ať přijde potopa)

Má milá rozmilá, neplakej!
Život už není jinakěj.

Dnes budme ještě veselí
na naší bílé posteli!

Zejtra, co zejtra? Kdožpak ví.
Zejtra si lehnem do rakví.

❖ shrnout báseň do krátkého motta či hesla

Píseň zhýralého jinocha (Báseň z pozůstalosti)

Nezemru já od práce,
nezahynu bídou,
nezalknu se v oprátce,
skončím sifylidou.
Nezemru já u holky
ani na silnici.
Zemru volky nevolky
klidně v nemocnici.
Nezískal jsem za živa
lásky skutky svými.
Jeptiška jen šedivá
oči zatlačí mi.

Nad mou mrchou stáhne clown
tvář svou smutnou masku:
"Zemřel tady vilný Faun
na nešťastnou lásku."

- ❖ vysvětlit podtržené výrazy
- ❖ interpretovat obsah básně
- ❖ vysvětlit název básně

Přetékající pohár (Po nás ať přijde potopa)

Já držím pohár ve své dlani.
Je zpěněný a přetéká.
Já držím pohár ve své dlani,
jenž čeká na rty člověka.

Jenž čeká, zdali víno jeho
se do brázd vyschlých rozleje,
na snivých květech v jiných světech
zda zavěsí své krůpěje.

Jenž čeká, zda se sehnou květy
pod onou tíží kuzemi.
Jenž čeká, zdali jiné světy
rozzáří svými vůněmi.

Já držím pohár ve své dlani,
jenž čeká na rty člověka.
Já držím pohár ve své dlani:
své srdce, které přetéká.

- ❖ vysvětlit název básně
- ❖ analyzovat pocity a emoce autora
- ❖ na základě ukávek charakterizovat
poezii F. Gellnera

Po nás, ať přijde potopa

výrok, jehož autorem je
slavný francouzský král Ludvík
XIV., Král slunce.

Použité zdroje

GELLNER F. Po nás ať přijde potopa! / Radosti života. 1. vyd. Praha: Ad fontes, 2003. ISBN: 8090292755.

MARTINKOVÁ V. A KOL. Čítanka 3. 2. vyd. Praha: Tripolia s. r. o., 2001. ISBN 80-86448-08-8. s. 66 – 67.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Eva Mužná.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).